URVE BİN ZÜBEYR (radıyallahü anh)

Tabiînden ve Medine'deki Fukahâ-i Seb'a'dan, (Yedi büyük âlimden biri. Künyesi Ebû Abdillah. 22 (m. 642)'de doğdu. 94 (m. 712) târihinde Hazreti Ömer (radıyallahü anh) hilâfetinin sonlarında Medine'de vefât etti. Babası Zübeyr bin Avvam (radıyallahü anh) Cennetle müjdelenen Eshâb-ı kiramdan birisidir. Peygamber efendimizin halası Safiyye'nin oğludur. Urve hazretlerinin annesi, Ebû Bekir Sıddîk'ın (radıyallahü anh) kızı, Esma'dır. Abdullah bin Zübeyr (radıyallahü anh), Hazreti Urve'nin ana-baba, bir kardeşidir. Busra ve Mısır'a gitti. Mısır'da evlendi ve orada yerleşti. Yedi sene orada kaldı. Şam'da Velîd bin Abdülmelik'in yanında iken bir ayağında yara çıkıp, kangren oldu. Tâbiblerin kararı ile Velîd bin Abdülmelik'in yanında ayağı kesileceği zaman, bayıltacak ve uyuşturacak hiçbir ilâç almaya râzı olmamış, ameliyat esnasında hiç sesini çıkarmamıştı. Hatta o sırada, odanın içinde biriyle konuşmakta olan Velîd, ancak ayağının kesilmesinden sonra, ameliyatın bittiğinden haberi olan Urve hazretlerinin sabrına hayran olmuştu. O günlerde de oğlu Muhammed, Velîd'in ahırında bir atın tekme vurmasıyla hayatını kaybetmişti. Bu hâdiseden sonra Medine'ye döndü.

Babası Zübeyr bin Avvam'dan, Zeyd bin Sabit, Üsâme bin Zeyd, Hazreti Âişe, Ebû Hureyre (r.anhüm) ve başkalarından hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Ondan da oğulları, Hişam, Muhammed, Osman, Yahyâ, Abdullah, torunu Amr bin Abdillah, Zuhrî ve başka âlimler hadîs-i şerîf bildirmişlerdir. Hadîs ilminde güvenilir bir zâttır.

Zührî (radıyallahü anh): "Bunu ilim konusunda bitmeyen bir deniz buldum" der. Urve hazretlerinin oğlu Hişam da "Babam, Ramazan ve Kurban bayramlarının dışında dâima oruç tutardı. Hatta oruçlu olarak vefât etti" der. O, hergün, Kur'ân-ı kerîmin dörtte birini okurdu. Geceleri de ibâdetle geçirirdi. Abdülmelik bin Mervan: "Cennet ehlinden birisini görmek isteyen, Urve bin Zübeyr'e baksın." demiştir. Urve hazretleri sâlih ve cömert bir zât idi.

> Urve bin Zübeyr'in (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler: "Ümmetimin en kötüleri, Eshâbıma dil uzatanlardır."
>
> "Resûlullah (aleyhisselâm) helaya girdiklerinde başını örterdi."
>
> "Kim yeryüzünden zulümle bir karış alırsa, Allahü teâlâ o bir karışı, yedi kattaki miktariyle kıyâmet gününde, onun boynuna asar."

> “Kim Allahü teâlâ’nın rızası için bir mescid yaparsa, Allahü teâlâ da ona Cennette bir ev ihsân eder.”

Bu büyük âlim buyurdular ki:

“Bir kimsede bir iyilik görürseniz, o iyiliği ona sevdiriniz. Biliniz ki, o kişinin yanında, o iyiliğin benzeri başka iyilikler de vardır. Aynı şekilde, bir kimsede bir kötülük görürseniz, onu sevdirmeyiniz. Çünkü, o kişinin yanında daha başka kötülükler de vardır.”

Urve hazretleri oğullarına şöyle nasîhat ederdi: “İlim öğreniniz. Çünkü siz, şimdi içerisinde bulunduğunuz cemaatin küçüklerisiniz. Fakat ilerde başka bir cemaatin büyükleri olabilirsiniz. Cehâlet ne çirkin bir şey. Özellikle yaşlı bir kimsenin cehâleti.”

---

1) Vefeyât-ül-a’yân cild-1, sh. 225
2) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-5, sh. 178
3) Tezkiret-ül-Huffâz cild-1, sh. 162
4) Şezerât-üz-zeheb cild-1, sh. 103
5) Tabakât-ul-kübrâ cild-1, sh. 30
6) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 1079
7) Hilyet-ül-evliyâ cild-2, sh. 179